

Силабус навчальної дисципліни
«Актуальні питання авторського права в науковій діяльності»

Ступінь вищої освіти – *(доктор філософії)*

Рік навчання: 1, Семестр: 2

Кількість кредитів: 5

Мова викладання: українська

Підсумковий контроль: диференційований залік

Форма проведення занять: лекції, семінарські/практичні/лабораторні заняття

Назва курсу	Актуальні питання авторського права в науковій діяльності
Електронна версія курсу	https://moodle.dpu.edu.ua/my/index.php

Коротка анотація до курсу:

Дисципліна «Актуальні питання авторського права в науковій діяльності» спрямована на формування у здобувачів вищої освіти теоретичного й практичного підґрунтя для ефективного розуміння положень авторського права при проведенні наукових досліджень. Авторське право є інструментом власності кожної людини, права і ключовою галуззю права інтелектуальної власності; воно призначене захищати зовнішню форму вираження об'єкта (твір, малюнок, збірник, фотографія та інше), тобто їхнє «матеріальне втілення». Авторське право не може використовуватись для захисту абстрактних ідей, концепцій, фактів, стилів та технік, що можуть бути використані у творі. Багато хто вільно використовує твори інших людей, навіть не замислюючись про те, що порушує закон. А дехто взагалі не знає цього закону. Інтернет-технології дозволяють завантажувати, зберігати та поширювати на необмежену кількість осіб різні види інформації, в тому числі і ті, які охороняються авторським правом. Проте, така «свобода висловлювання» може завдавати шкоди іншим правам людини, що є неприпустимим. Саме тому важливо знати правила, які охороняють твори та їх авторів від протиправних посягань з боку інших осіб.

Завдання навчальної дисципліни полягають в формуванні у здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії: системних знань щодо теоретичних основ охорони та захисту авторських прав, реалізації цих прав, основних доктрин і принципів, змістовних та інституціональних аспектів авторських прав; сприяти глибокому засвоєнню основних проблем авторського права та інтелектуальної власності розуміння його понять, категорій, напрямів розвитку і вдосконалення законодавства у сфері інтелектуальної власності; сформуванню комплекс науково-теоретичних знань щодо цивільно-правової охорони об'єктів авторського права; навчити користуватися нормами матеріального та процесуального права при вирішенні конкретних правових питань; навчити вірно складати процесуальні документи та вчиняти процесуальні дії при захисті прав на об'єкти авторського права.

1. Схема дисципліни

№ з/п	Тема
Тема 1	Інтелектуальна діяльність та її результати в науково-дослідній сфері
Тема 2	Об'єкти авторського права в науковій діяльності
Тема 3	Суб'єкти авторського права в науковій діяльності
Тема 4	Відкрита наука та інтелектуальна власність
Тема 5	Академічний плагіат і самоплагіат в науці та вищій освіті: нормативна база і

	світовий досвід
Тема 6	Проблеми використання CHATGPT у науковій діяльності
Тема 7	Охорона авторського права при виданні наукових журналів та монографій
Тема 8	Особливості захисту авторських прав на твори, розміщені в мережі Інтернет
Тема 9	Управління майновими авторськими та суміжними правами
Тема 10	Дії, що становлять порушення авторського права і суміжних прав
Тема 11-12	Цивільно-правові способи захисту авторських прав в науковій діяльності
Тема 13	Відповідальність за порушення авторського права та суміжних прав

2. Формат курсу:

Змішаний (курс, що має супровід в системі MOODLE, має структуру, контент, завдання і систему оцінювання).

3. Компетентності, які мають бути сформовані у результаті опанування навчальної дисципліни

Загальні компетентності:

Здатність розв'язувати комплексні проблеми на основі системного наукового світогляду, професійної етики та загального культурного кругозору.

Здатність дотримуватись етичних зобов'язань та етики поведінки, академічної доброчесності під час проведення наукових досліджень та презентації їх результатів.

Спеціальні компетентності:

Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми дослідницького характеру у сфері права та забезпечувати якість виконуваних досліджень; дотримання права інтелектуальної власності та стандартів академічної доброчесності.

Здатність моделювати оптимальні варіанти вирішення складних правових проблем, прогнозувати можливі наслідки їх реалізації.

Здатність здійснювати експертну діяльність у сфері права.

Здатність виявляти нові інституційні етичні виклики та етичні виклики в житті суспільства і пропонувати для них правові механізми розв'язання.

Здатність використовувати практичний досвід країн ЄС у вирішенні теоретичних та практичних проблем галузевих правничих наук.

4. Результати навчання:

Знати та розуміти міжнародні стандарти прав людини, положення Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, а також практику Європейського суду з прав людини.

Оцінювати недоліки і переваги аргументів, аналізуючи відому проблему.

Знати та розуміти особливості реалізації та застосування норм матеріального і процесуального права.

Застосовувати в професійній діяльності основні сучасні правові доктрини, цінності та принципи функціонування національної правової системи.

Пояснювати природу та зміст основних правових явищ і процесів.

Виокремлювати і аналізувати юридично значущі факти і робити обґрунтовані правові висновки.

Готувати проекти необхідних актів застосування права відповідно до правового висновку зробленого у різних правових ситуаціях.

Надавати консультації щодо можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів у різних правових ситуаціях.

5. Обсяг курсу

Вид заняття	Загальна кількість годин
Лекції	26 / 6
Семінарські заняття / практичні / лабораторні	24 / 4
Індивідуально-консультаційна робота	3 / 2
Самостійна робота	97 / 138

Технічне й програмне забезпечення /обладнання – мультимедійне забезпечення.
Неформальна освіта – передбачена.

6. Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів та перескладання: завдання, які виконуються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (- 10 балів). Перескладання модулів відбувається із дозволу дирекції ННІ / Факультету за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Політика щодо академічної доброчесності: письмові роботи перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 20%. Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів).

7. Рекомендована література

Основна:

1. Про авторське право і суміжні права : закон України від 01.12.2022. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2811-20#Text>
2. Авторське право і суміжні права. Європейський досвід / [за ред. А. Довгерта]: У 2 т. – К., 2019. – 460 с.
3. Авторське право на літературні та художні твори в Україні : Тематична добірка / [уклад. Л. І. Котенко]. – К., 2022. – 112 с.
4. Демченко Т.С. Охорона авторських прав (порівняльно-правовий аналіз). (Монографія). – К.: Інститут держави і права ім. В.М. Корецького НАН України. 2019. – 184 с.
5. Дроб'язко В. С. Право інтелектуальної власності : навч. посібник / В. С. Дроб'язко, Р. В. Дроб'язко – К. : Юрінком Інтер, 2020. – 512 с.
6. Авторське право і суміжні права в інформаційному суспільстві: європейський досвід : монографія / Наталія Сорока. Харків: Право, 2019. - 332 с.
7. Авторське право і суміжні права в Україні : навчальний посібник / Т.М. Вахонева. – Київ : Дакор, 2019. 576 с.
8. Охорона інтелектуальної власності в Україні / С. О. Довгий, В. О. Жаров, В. О. Зайчук та ін. К.: Форум, 2019. 320 с.
9. Всесвітня конвенція про авторське право 1952 року. - Офіц. вид. - К. : Видавничий Дім "Ін Юре", 2004. - 27 с. - (Конвенція). ULR: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_052#Text
10. Авторське право: Навчальний посібник Івашенко В.П., Пройдак Ю.С. Фріман І.М.Фріман Є.М. Дніпро , Акцент ПП., 2021. – 141 с.

Допоміжна:

1. Інтелектуальна власність в галузі компютерингу: Підручник / О.Б. Вовк, В.В. Пасічник, Н.Б. Шаховська, В.С. Якушев. Львів: «Новий світ – 2019». 2019. 317с.

2. Джунь В.В. Право інтелектуальної власності: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / В.В. Джунь. К.: ДП «Видавничий дім «Персонал», 2020. - 432 с.
3. Пастухов О.М. Авторське право в Інтернеті. К.: Школа, 2019. – 144 с.
4. Інтелектуальна власність та авторське право: Навч. посіб. для студ. вищих закладів освіти. / І.М. Чістякова, І.Б. Кривдіна, Д.В. Буряк, В.П. Кубко, О.В. Гегечкорі, Д.Д. Татакі, О.О. Татакі, Т.О. Чернов. – К.: Каравела, 2019. 204 с.
5. Іващенко В. П., Пройдак Ю. С., Фріман І. М., Фріман Є. М. Авторське право : навч. посіб. Дніпро : Акцент ПП, 2021. 141 с.
6. Право інтелектуальної власності Європейського Союзу та законодавство України / За ред. Ю. М. Капіци. – К., 2019 – 1104 с
7. Інтелектуальна власність: навч. посібник [для студ. вищ. навч. закл.] / За заг ред канд. юрид. наук, доц. Нестерцової Собакарь О.В. – Дніпро: Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2017. – 140 с.
8. Селіванов М. В. Захист права на комп'ютерну програму: теорія и практика. Навчальний посібник. – Харків: Єспада, 2020. – 176 с.
9. Дмитришин В. С. Договір комерційної концесії та договір франчайзингу: співвідношення понять та правова природа / В. С. Дмитришин // Часопис Київського університету права. – 2010. – № 3.– С. 199-202. 80. Дмитришин В. С. Розпорядження майновими правами інтелектуальної власності в Україні / В. С. Дмитришин. – К. : Інст. інтел. власн. і права, 2008. – 248 с. 408 с.
10. Ромась Д.С. Цивільно-правова відповідальність за порушення авторського права. Дис.на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 081 Право. Хмельницький університет управління та права імені Леоніда Юзькова Хмельницької обласної ради, Хмельницький, 2022. 220с.
11. Спасова К.І. Відшкодування моральної шкоди при порушенні немайнових прав у соціальних мережах: дис канд. юрид. наук: 12.00.03. Одеса, 2021. 227 с.

Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Офіційний портал Верховної Ради України URL: <http://rada.gov.ua>
2. Український національний офіс інтелектуальної власності та інновацій. URL: <https://nipo.gov.ua/>
3. Єдиний державний реєстр судових рішень. URL: <http://reyestr.court.gov.ua>
4. Національна бібліотека ім. В.І. Вернадського URL: <http://www.nbuv.gov.ua>
5. Офіційний сайт Всесвітньої організації інтелектуальної власності. URL: <http://www.wipo.int>